

slišal v hiši ljudske glasove, kateri mi niso povoljno zveneli na uho. Izgovarjal sem se brodniku, da se mi mudi in ga nujno prosil, naj me hitro prepelje, ker moram še kos pota narediti. Slednjič se je vendar udal. Še le na drugej strani sem poiskal primernege, od vetra zavarovanega mesta, kjer sem šotor postavil, zakuril in se vlegel. Ali imel sem nemirno noč, nad Boganom se je vso drago noč bliskalo in glasno grmelo.

Do Snow-Rivera sem imel samo še 4 angleške milje. Pot je držal po lesu uže od mernikov zaznamovan in izkleščen. Ali vendar sem lezel tako počasi, da sem potreboval skoro cel dan za te štiri milje. Popoludne sem prišel z globokih in neprijetnih jarkov v nekoliko jasnejši kraj. Krog in krog so morale gore z gostimi lesi odete, tu pa tam so šterlele ogromne klade kremenne, na znak, da so uže blizu zlate žile. Vsa okolica je bila pod snegom. Za večera sem prišel v razsežno dolino, po katerej se je Snow-River z močnim bobnenjem drvil. To je bilo začetkom junija 1860. l. Nad reko se je razprostiralo barakarsko mesto Kiandra. Povsodi je stalo dosta gostilnic, pekarskih, mesarskih barak in trgovinskih skladišč, krog in krog pa so bili zvrsteni najrazličnejši stani diggerski, v katerih so plapolali visoki ognji tudi po noči, ker je bilo tako mraz, da je vse škripalo.

Po gostilnicah je bilo še šumno, povsodi se je razlegal živ govor in hrup diggerjev, kateri so po letu dobro grebli v tukajšnih rudnikih, sedaj po zimi pa so počivali in čakali gorkejših dnij, da se z novega poprimajo dela. Vsa hrana se je dovažala s Tumuta, ali po zelo slabem potu. Konji so kedaj pa kedaj do kolen brodili po blatu. Zato se je dosta potov zgodilo, da se je dovoz za več dni zakasnil, in vsled tega je nastalo v kopaninah grozno pomankanje. In kedar je dospela hrana, pobrali so jo, kakor bi gori pogledal, zakaj na stotine lačnih želodcev je prežalo po njej. Zato so nastajali nemiri med diggerji, in policija je morala vse sile napeti, da je red vzdržavala. Ker sem menil s početka, da bodem par dnij kar tako prebil v kopaninah, gledal sem pred vsem drugim, kje bi dobil prostora za šator. Ali vsa stran je bila uže zastavljena, v nižini pa ni bilo moči prenočevati radi prevelikega blata. Razen tega nisem mogel dobiti drv za kurjavo. Ves les za kurjavo so morali prinašati z okolnih hribov. Nisem dolgo premišljal, kaj bi, kar vrezal sem je naravnost v najbližnji les. Tukajšni lesi imajo malo ravnih debel, to so same krevlje, ki se kmalu postarajo in poginejo. Po tleh je ležalo dosta suhega lesa, da sem lahko postavil šator. Ukresal sem tudi ogenj pred šatorom ter prikladal velike kosove, da je bilo več svetlobe in gorkote, zavil se v plašč in legel. Ali spati nisem mogel, ker je bilo premrzlo.

Ko je drugo jutro solnce prisijalo, hotel sem hitro vstati, ali nogi ste mi bili tako premrli, da sem se komaj po koncu držal. Vse gore krog in krog so se

žarile kakor steklene palače in iz med njih je Mont Kosciusko vzdigal k nebesu osneženo glavo svojo. Vzel sem lopato in piko ter šel gledat, kje bi se dela lotil. Ali zastonj sem se trudil cele tri dni. Kjerkoli sem pokopal in navrtal, povsodi se je pokazalo, da ne pridem tako kmalu do zlata. Treba je bilo pomisliti o tem, da bi pred kot pred prišel s tega mrzlega kraja. Četrtega dne sem odrinil s Kiandre.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Budgetna razprava l. 1890.

Dne 16. aprila, prvi dan sej po velikonočnih praznikih pričela se je letošnja budgetna razprava in je splošna razprava trajala pičlo 4 seje.

Ni se čuditi, da politični del teh razprav skoraj izključno izpolnjuje češko-nemška poravnava in prav tako je zelo naravno, izrekoma pa je bilo koristno, da je prvi k besedi prišel najbolj kričeči nasprotnik poravnave, dr. Ed. Greger, za njim govorili so prvi dan razprave še: moravski župnik Fr. Weber, znani štajerski kosar Carneri in pa praški nadsodnijski svetovalec Friderik Hajek.

Drugi dan razprave govorili so: protisemit Türk, slovenski poslanec dr. Gregorec, šleski poslanec dr. Menger in pa dr. Rieger.

Tretji dan pričel je razpravo finančni minister Dunajevski. Za njim so govorili: korošec dr. Steinwender, bukovinec Lupul in konečno vodja levičarjev, kot generalni protigovornik, pl. Plener.

Za četrti dan ostala sta za splošno razpravo samo še generalni zagovornik prof. Šuklje in pa glavni poročevalec dr. Katrein. Potem se je skoraj soglasno sklenilo prestopiti v nadrobno razpravo in se je še v tej seji rešilo vse do ministerskega sveta in je tudi k temu 2 uri govoril protisemit profesor Kaiser. Za njem govori istrijan dr. Vitezic pa že dne 21. t. m.

Poglejmo si na kratko letošnje govornike v splošni razpravi:

Dr. Greger kot prvi govornik imel je že določeno pot svojega govora, pobijal je češko-nemško poravnavo, zagovarjal je češko državno pravo in očital je staročehom izdajstvo na češkem narodu v tem, da so pritrdili poravnavi, tamošnjim nemcem na konja in zatajili pravice lastnega naroda.

Gregerju ploskali so popred mnogokrat liberalci in levičarji, izrekoma, ko je z vso mogočo pretiranostjo in strastjo pobijal zahtevo po verski šoli.

Pri tem govoru pa se ni slišalo nikakoršnega odobravanja razun nekoliko enoličnih medklicev rednega klakerja te stranke dr. Vašaty-ja in tudi pri koncu

govora se ni čulo družega kot dvoje-troje dobroklicev najtesnejših pristašev Gregerjevih. Splošna je bila sodba, da je pri tej priliki dr. Greger pogorel s svojim govorom.

Z župnikom Weberjem nimamo povoda dalje baviti se, govoril je po svojem navadnem kopitu: burkasto tudi o najresnejših predmetih.

Tudi o „Filozofu“ Carneri-ju velja to: kakor vedno, govoril je kratko in splošno, toda značilno. Rekel je, da stoji levičarska stranka „Gewehr beim Fuss“ in da on noče napadati, potem vendar napada in zbada.

Zadni govornik prvega dneva bil je nadsvetnik staročeh Fr. Hajek, strokovnjak v pravosodji, resen mož, ki je zagovarjal češko-nemško poravnavo s stališča sodnijskega.

Drugi dan splošne razprave pričel se je z obširnim veseljem in najmilejše rečeno, proti levici brezozirnem govorom protisemita Türk-a. Vsaj je ta „pader“ že dobro znan kot govornik, ki zna največ in o vsem govoriti in kateremu se pri vsem tem ne more odrekavati neka ojštrost sodbe, katera se naslanja na pridno opazovanje, akoprav z nizkega stališča, in katera se izdružuje v brezozirnih, trivialnih, mnogokrat surovih izrazih in prilikah.

Türk kazal se je kot hud nasprotnik češko-nemške poravnave z prav enoličnega, akoravno nasprotnega stališča, kakor Greger. Ako je ta trdil, da je dr. Rieger pri poravnava izdal svoj češki narod, očital je Türk Plenerju prav tisto gledé nemškega naroda. Vodijem nemško-liberalne stranke očital je, da so raztrgali slogo (solidariteto) in celokupnost Nemcev, katero imajo samo na jeziku, v resnici hrepene samo po ministerskih sedežih. Türk je očital nekdanjim svojim ožjim somišljenikom, da so postali krotke ovčice. Nasproti pa je hvalil dr. Gregerja rekoč: da on samo naprej tišči nekoliko prepočasne postale staročeške „gure“. Ojstro je Türk plazil posebno Plenerja in Mengerja, prvemu očitavši, da je za kozarec šampanjca prodal svoj narod.

Drugi govornik tega dneva bil je dr. Gregorec, govoril je v podlagi in posledicah češko-nemške poravnave mirno, stvarno in dosledno med pohvalo svojih somišljenikov, brez posmehovanja in ugovorov nasprotnikov in v obče s tolikim uspehom, da mu čestitamo z veseljem.

Temu govorniku sledil je dr. Menger, ki je v prvi vrsti zavračal napade Türk-ove na svojo osebo, potem zavračal napade Gregerjeve, pa vendar ne v tem smislu, da bi bil odobral češko-nemško poravnavo. Konečno govoril je še k številkam budgeta, ker si domišlja, da je posebno gledé posrednih davkov strokovnjak, ki bi težko našel soverstnika.

Govor Mengerjev, kateri se skoraj pri vsakem vprašanji rad stavi v prvo vrsto, ni napravil na nobeni strani vtisa.

Kot zadnji govornik tega dneva govoril je dr. Rieger. Naravno je bilo, da se je ta govornik bavil s

češko-nemško poravnavo in zato s prvim govornikom proti budgetu dr. Gregerjem.

Stari vodja češkega naroda ki je žrtoval vsaj 50 let svojega življenja delovanju v blagor svojega ljudstva, moral je pri sklepu svojega delovanja doživeti, da ga njegovi lastni mladočeški rojaki ojštro napadajo in mu celo izdajstvo na lastnem ljudstvu očitajo.

Omeniti nam je, da ga je med govorom mladočeh Vašaty delj časa tako nedostojno motil, da ga je po zahtevi govornikovi zavrnil zborniški predsednik. Dr. Rieger zavrnil je dr. Gregerja od točke do točke, od stavka do stavka, vendar pa očividno pod vtisom neugodne volitve, katera se je vršila dan popred v mladi Boleslavi v veliko veselje mladočehov.

Nekako milo glasil se je konec Riegerjevega govora. V tem duhu hočem delovati dalje, dokler mi moje ljudstvo skazuje svoje zaupanje. Ako mi pa zaupanje odtegne, zapustim pa brez milovanja politično bojišče v zavesti, da sem zmeraj in povsod svojo dolžnost spolnil kot pošten mož. Naj bi oni, kateri za menoj prevzamejo in nosijo breme odgovornosti, to storili s tako mirno vestjo, kakor jaz.“ (Živahno odobravanje.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Beda na Kranjskem. Dne 16. t. m. predložila je vlada državnemu zboru načrt zakona, s katerem se ima vlada pooblastiti, da v olajšavo bede na Češkem, Kranjskem in Goriškem sme porabiti 125 000 gld. katerih je obrniti 90 000 gld. za Češko, 25 000 gld. za Kranjsko in 10.000 gld. za Goriško. Ker je izrekoma podpora za Kranjsko očividno veliko prepičla, sto ili so poslanci, izrekoma deželni glavar Kranjski in pa grof Hohenwart, nemudoma potrebne korake, da se ta podpora izdatno pomnoži in v soglasje spravi z dejansko potrebo. Po vstrajnem prizadevanji dosegl se je vspeh, da je vlada obljubila, podporo povekšati; v budgetnem odseku, kjer se je ta stvar razpravljala, predlagal je poslanec vitez Tonkli: „C. kr. vlada se pozivlja, da v polajšavo bede na Kranjskem, razun v tem zakonu privoljenih 25 000 gld., zahteva še toliko kredita v ta namen, kolikoršna se pokaže dejanska potreba za to deželo.“ Vladni zastopnik je pripoznal, da je vlada morebiti pri tem predlogu nekoliko bolj gledala na varovanje državne blagajnice, kakor na izkazano potrebo, ter je obljubil, kolikor bi se potreba pri bedi na Kranjskem pokazala večja, zahtevati še daljnega kredita. Po tej izjavi vlade sprejel je budgetni odsek načrt zakona in predlog dr. Tonkli-jev brez ugovora. Kolikor čujemo, pride to poročilo budgetnega odseka v zbornici v razpravo jutri v četrtek.

— Delniško društvo železnice Ljubljana-Kamnik ustanovilo se je dne 17. t. m. na Dunaji v pisarni c. kr. notarja dr. Seidel-a. Premoženje društva znaša 906.700 gld. Upravni odbor sestavlja se po pravilih